

Deres ref: 17/291

Høringsinnspill fra Norsk Folkehjelp – forslag til endringer i utlendingsforskriften, underholdskravet i familieinnvandringsaker

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 18. januar 2017, og takker for muligheten til å komme med innspill.

Norsk Folkehjelps hovedsynspunkter til høringen er som følger:

- **Vi støtter ikke forslaget om å innføre tremåneders tidsfrist for å fremme søknad om familiegjeningforening.**
- **Vi støtter forslaget om å senke underholdskravet til tidligere nivå.** Det bemerkes at senket underholdskrav fortsatt vil være strengt og vil innebære et vesentlig hinder for muligheten til å utøve et familieliv for mange flyktninger.

Under følger en utdyping av hvorfor vi ikke støtter departementets forslag om å innføre en tremånedersfrist for å fremme søknad om familiegjeningforening.

Innføring av tremånedersfrist

Departementet foreslår å innføre et krav om at søknad om familiegjeningforening med flyktning i Norge må fremmes innen tre måneder. Dagens regel om at søkeren må møte opp personlig ved utenriksstasjonen og levere følgebrevet og de andre vedleggene som skal følges innen ett år, fastholdes. Samtidig videreføres bestemmelsen om at det kan gjøres unntak fra ettårsfristen dersom personlig oppmøte ikke er mulig grunnet forhold som ligger utenfor søkerens kontroll.

Departementet skriver at forslaget innebærer at norsk regelverk harmoniseres med svensk og finsk rett på dette området. Utover dette fremgår det ikke av høringsnotatet hvorfor man ønsker en kortere tidsfrist. Vi etterspør en grundigere vurdering av de negative konsekvensene en så kort tidsfrist kan ha for flyktningers rett til familieliv.

Regelverket for familiegjeningforening er komplisert, og feil i søknaden kan få store konsekvenser. I mange tilfeller er feil i søknaden i seg selv grunn til avslag. Det betyr i praksis at en ren feil ofte kan bety at du må søke på nytt. Med en tremånedersfrist vil dette da kunne medføre at man ved ny søknad blir pålagt et underholdskrav. Å gi en så kort frist kan derfor gi uheldige konsekvenser for den enkelte, for eksempel ved at man blir presset til å søke før en vet om dokumentasjonen er i orden. Til tross for departementets forslag om

å senke underholdskravet, vil det for mange være umulig å møte kravet før flere år frem i tid. I følge Brockmannsutvalget II er det få flyktninger som er sysselsatt de første par årene i landet, og sysselsettingsandelen øker mye de første fem til syv årene.

Norsk Folkehjelp er kritiske til at departementet bruker harmonisering med andre nordiske land som argumentasjon for innstramminger i regelverket, men ikke når det gjelder oppmykninger. Sverige opererer for eksempel ikke med et gebyr for familiegjennomføring for flyktninger, mens Finlands gebyr er om lag halvparten av gebyret i Norge. Danmark på sin side har ingen tidsfrist for fremme av søknad om familiegjennomføring for flyktninger.

Gebyret for å søke om familiegjennomføring i Norge ble fra 1. januar 2017 økt fra 5 900 kroner til 8000 kroner. En enslig voksen beboer som venter på svar på sin asylsøknad får opptil 2340 kroner per måned. De økonomiske ytelsene har de siste årene blitt kuttet kraftig. Vi ser konsekvensene på Norsk Folkehjelps mottak i form av enkel og ensidig kost og at beboere ofte må velge vekk medisiner og medisinsk behandling for å dekke andre nødvendige utgifter. Departementet skriver at de er kjent med at det kan være utfordringer knyttet til å fremskaffe nødvendige midler til betaling av gebyr, og at man vurderer å innføre en utsatt betalingsfrist på seks måneder for å gi partene tid til å fremskaffe beløpet. Dette vil da uansett være en seks måneders kortere frist enn dagens frist på ett år.

Vi er bekymret for at den forkortede tidsfristen i kombinasjon med økt søknadsgebyr vil medføre ytterligere reduserte levekår for de beboerne som vil forsøke å spare opp beløpet, mens det for mange ikke vil være mulig å betale gebyret i tide. Konsekvensen av forslaget om tremånedersfrist vil derfor være at flere søknader avslås og retten til familieliv innskrenkes for flyktninger som kommer til Norge.

Forslaget om tremånedersfrist er negativt for integrering

Innføringen av tremånedersfristen er en innstramming av regelverket, og vi antar at formålet er at færre flyktninger skal få tid til å fremme søknad før underholdskravet slår inn.

Norsk Folkehjelp mener departementet undervurderer den negative påvirkningen langvarig familiesplittelse kan ha på den fysiske og psykiske helsen til personer som har flyktet fra forfølgelse, krig og konflikt. På Norsk Folkehjelps mottak ser man svært ofte at det å bekymre seg for nærmeste familie som er igjen i et krigsrammet hjemland, eller i flyktningeleirer, kan overskygge alt annet. Norsk Folkehjelps erfaring er at personer som får være sammen med familien har større motivasjon og mulighet for å integrere seg raskt, blant annet gjennom barnas deltakelse i barnehage og skolesystemet. Å la familien være sammen er derfor en mer hensiktsmessig strategi for integrering enn langvarig familiesplittelse.

Konklusjon

Norsk Folkehjelp støtter ikke departementets forslag om å innføre en tremånedersfrist for fremme av søknad om familiegjennomføring. Forslaget er dårlig begrunnet og vil medføre at færre flyktninger får mulighet til å bli gjenforent med barn og ektefeller som er igjen i

flyktningeleirer eller konfliktområder. Det beste tiltaket for å fremme en god integrering er at familier blir gjenforent så fort som overhode mulig.

Vi anbefaler at departementet fjerner søknadsgebyret for familiegjenforeningssøknader. Dersom departementet opprettholder gebyret må det som et minstekrav følge samme tidsfrist som for å fremlegge dokumentasjon på utenriksstasjon, nemlig ett år.

Vi takker igjen for muligheten til å komme med innspill.

For spørsmål eller utdypende kommentarer ta kontakt med rådgiver for politikk og koordinering, Solveig Igesund, på tlf. 97035654 eller solveigi@npaid.org.

Med vennlig hilsen

NORSK FOLKEHJELP

Henriette Killi Westrin
Generalsekretær
